

Ministerul Economiei
și Infrastructurii
al Republicii Moldova

ORDIN

Nr. 376 din " 30 " 07 2018

mun. Chișinău

**Cu privire la aprobarea Ghidului privind
identificarea și raportarea activităților sau
tranzacțiilor suspecte de spălare a banilor și a
Ghidului privind identificarea activităților și
tranzacțiilor suspecte de finanțate a terorismului**

În conformitate cu art. 15 alin. (2) al Legii cu privire la prevenirea și combaterea
spălării banilor și finanțării terorismului nr. 308 din 22 decembrie 2017,

ORDON:

1. Se aprobă:

1) Ghidul privind identificarea și raportarea activităților sau tranzacțiilor suspecte de
spălare a banilor (Anexa nr. 1).

2) Ghidul privind identificarea activităților și tranzacțiilor suspecte de finanțate a
terorismului (Anexa nr. 2).

2. Furnizorii de servicii poștale care activează în conformitate cu Legea
comunicațiilor poștale nr. 36 din 17 martie 2016 vor asigura aplicarea Ghidurilor
prevăzute la pct. 1 din prezentul ordin.

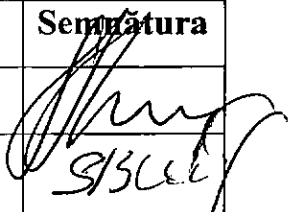
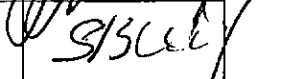
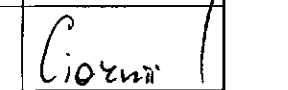
3. Prezentul ordin se publică pe pagina web oficială a ministerului.

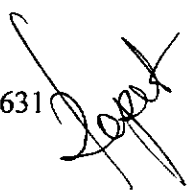
4. Prezentul ordin intră în vigoare la 23 august 2018.

Ministru

Chiril GABURICI

LISTA DE COORDONARE

Nr.	Numele, prenumele	Funcția	Semnătura
1.	Vitalie TARLEV	Secretar de stat	
2.	Sergiu BOCANCEA	Șef al Direcției infrastructura de comunicații	
3.	Andrei CIORNÎI	Șef al Secției juridice	

nr. 376 din 30. 07. 2018

GHID PRIVIND IDENTIFICAREA ȘI RAPORTAREA ACTIVITĂȚILOR SAU TRANZACȚIILOR SUSPECTE DE SPĂLARE A BANILOR

Capitolul I

**Criteriile utilizate la identificarea activităților și tranzacțiilor suspecte în
spălarea banilor în domeniul financiar bancar și creditare nebancară.**

1. Criteriile generale identificării activităților și tranzacțiilor suspecte de spălarea banilor:

1) clientul refuză de a prezenta informația solicitată de entitatea raportoare, inclusiv și informația care nu este prevăzută de actele legislative, dar care se solicită în conformitate cu uzanțele și practica bancară, non-bancară;

2) clientul prezintă date de contact: adrese, numere de telefoane, e-mailuri la care nu poate fi identificat;

3) clientul are un interes excesiv asupra sistemului intern de control și politici, precum și o preocupare excesivă a clientului asupra confidențialității operațiunilor pe care le efectuează;

4) clientul prezintă informație care trezește entității raportoare suspiciuni de a fi neveridică și/sau eronată, sau clientul oferă bani, cadouri sau alte foloase necuvenite pentru informații sau servicii care sunt de natură neobișnuită sau suspectă ori pentru a nu informa/raporta relația de afaceri/tranzacția;

5) clientul prezintă detalii confuze privind tranzacțiile ce urmează să le efectueze, arată o stare de nervozitate la efectuarea tranzacțiilor, fie la adresarea întrebărilor privind activitatea sa, totodată încearcă să dezvolte relații apropiate cu angajații entității raportoare;

6) clientul este însoțit sau supravegheat de o persoană terță sau activează prin intermediul unei terțe persoane, dar nu comunică despre aceasta sau refuză prezentarea datelor acestuia;

7) ignorarea de către client a condițiilor mai favorabile de acordare a serviciilor (mărimea comisionului, rata pe depozite la vedere și depozite pe termen etc.);

8) clientul efectuează operațiuni fără sens economic, sau tranzacții ce nu corespund activității zilnice a clientului sau introduce în schema operațiunii coordonate în prealabil, modificări esențiale, nemijlocit la începerea efectuării acesteia îndeosebi la direcția mișcării banilor sau altor bunuri;

9) clientul efectuează tranzacții multiple sub limita de raportare prin virament sau numerar;

10) tranzacțiile efectuate cu clienții din jurisdicțiile cu risc sporit;

11) imposibilitatea stabilirii partenerilor clientului, a numelui/denumirea plătitorului pentru operațiunile de înscriere în conturile curente a mijloacelor bănești;

12) dificultățile care apar în procesul de verificare a informațiilor prezentate de către client în conformitate cu cerințele stabilite de legislație, prezentarea de către client a unei informații care nu poate fi verificată sau verificarea căreia este dificilă;

13) graba nejustificată din partea clientului la efectuarea operațiunilor;

14) plăți efectuate cu cecuri emise de terțe părți sau cu cecuri care au multiple semnături sau asemenea operațiuni nu corespund cu profilul de activitate a clientului;

15) utilizarea contractelor de împrumut între persoane juridice și fizice, în care de facto semnează una și aceeași persoană în diferite calități (administrator și persoană fizică) sau contractele de împrumut sunt utilizate pentru reflectarea originii surselor bănești ori aplicabilitatea unor asemenea contracte au o frecvență repetată pentru client;

16) partenerul clientului este înregistrat într-o jurisdicție diferită de jurisdicția instituției financiare la care acesta deține conturile bancare;

17) efectuarea de operațiuni bancare fără sens economic cu implicarea persoanelor expuse politic sau tranzacții ce nu relevă din conținutul lor necesitatea realizării unor asemenea operațiuni;

18) persoana fizică sau juridică efectuează plăți în folosul persoanei expuse politic sau membrilor familiei lui pentru diferite tipuri de servicii, dacă asemenea tranzacții nu sunt relevante specificului de activitate pentru aceste persoane fizice sau juridice;

19) la o companie înregistrată în jurisdicțiile cu risc sporit, din documentele prezentate sau din alte surse banca înțelege că beneficiarul efectiv este o persoană expusă politic sau persoane asociate lui.

2. Criteriile identificării activităților și tranzacțiilor suspecte de spălarea banilor pentru operațiunile cu numerar:

1) retrageri și depuneri de numerar a unor sume neobișnuit de mari¹ din/în contul persoanei juridice sau fizice, care nu corespund profilului de activitate;

2) clientul efectuează retrageri de numerar frecvente în sume de până la limita de raportare;

3) depuneri de numerar urmate imediat de transferuri în străinătate, în cazul când asemenea operațiuni nu corespund cu activitatea clientului;

4) depuneri frecvente de numerar efectuate în contul unui client de către terțe părți fără legătură aparentă cu destinatarul contului;

5) utilizarea neregulată sau ocazională a contului de către client pentru încasarea mijloacelor bănești cu ulterioara retragere a acestora în numerar în sumă ce depășește limita de raportare, cu ulterioara închidere a contului sau încetarea efectuării operațiunilor prin acesta;

6) schimbul de sume mari dintr-o monedă în alta, fără nici un scop economic evident, în special atunci când clientul face acest lucru în mod frecvent;

7) schimbul unui număr mare de bancnote de valoare mică în bancnote de valoare mare în mod frecvent;

8) depuneri în numerar în mai multe conturi în așa fel încât fiecare sumă este mică (neglijabilă), dar totalul sumei este mare;

9) clienții care, în mod constant, realizează depuneri de numerar pentru acoperirea cambiilor;

10) clientul încasează sume frecvente prin sistemele de remitere de bani de la diferiți ordonatori sau de la același ordonator sau ordonă plăți frecvente în beneficiul unuia sau a mai multor beneficiari, cu ulterioara eliberare în numerar;

11) combinarea de transferuri/încasări cu sume retrase/depuse în numerar în aceeași zi, atunci când situația clientului nu justifică o astfel de activitate;

12) transferurile internaționale de mijloace bănești efectuate din/în jurisdicții cu risc sporit către o persoană fizică autohtonă sau străină, care ulterior sunt ridicate în numerar.

3. Criteriile identificării activităților și tranzacțiilor suspecte de spălarea banilor pentru operațiunile cu virament:

¹ Sume neobișnuit de mari, sume mari - suma este stabilită în baza evaluării profilului clientului, relația de afaceri, monitorizarea activității și tranzacțiilor și este stabilită de fiecare entitate raportoare independent.

1) efectuarea de transferuri frecvente și substanțiale² de mijloace bănești care nu pot fi identificate clar că având o justificare economică;

2) creșterea substanțială, fără un motiv aparent, a cifrei de afaceri a unui client reflectată de volumul de transferuri în conturile sale;

3) deschiderea de către un client a mai multor conturi la sucursalele aceleiași bănci sau la bănci diferite și transferuri repetate între aceste conturi, fără sens economic;

4) alimentarea contului prin cecuri emise de terțe părți semnate în favoarea clientului;

5) plăți sau încasări fără vreo legătură aparentă cu vreun contract comercial legal;

6) utilizarea unui cont doar ca depozit temporar de fonduri, care eventual va fi transferat în alte conturi din străinătate.

4. Criteriile identificării activităților și tranzacțiilor suspecte de spălarea banilor pentru operațiunile cu carduri de plată și transferuri electronice:

1) retragere regulată de către deținătorul cârdului de plată a mijloacelor bănești în numerar la ghișeele entității raportoare sau prin bancomat a sumelor sub limita de raportare. Excepție constituie retragerea mijloacelor bănești, care au parvenit pe contul angajatului de la angajator și reprezintă achitarea de către angajator oricăror remunerări material;

2) eliberarea regulată a mijloacelor bănești de către persoane fizice rezidente prin intermediul cârdurilor de plată emise de instituțiile financiare străine;

3) procesarea plăților prin intermediul cârdurilor bancare emise de instituții financiare străine;

4) transferuri frecvente din contul unei persoane juridice în contul de card a unei persoane fizice fără vreo referire la natura transferurilor;

5) într-o activitate a clientului se constată o creștere bruscă a transferurilor electronice internaționale sau interne, prin transmiterea sau primirea unor sume de bani, iar astfel de transferuri nu corespund cu activitatea clientului;

6) un cont în care se primesc multe încasări cu valoare mică prin transfer electronic sau se realizează depozite folosind cecuri sau ordine de plată și aproape imediat se transferă electronic aproape tot soldul în altă bancă din țară sau în altă jurisdicție, atunci când o astfel de activitate nu corespunde cu activitatea desfășurată de client;

7) beneficiarul de servicii bancare primește sau efectuează transferuri electronice implicând sume în valută situate imediat sub o anumită limită de raportare;

8) transferul sau primirea frecventă a unor volume mari de transferuri electronice către și dinspre jurisdicțiile cu risc sporit;

9) un client depozitează fonduri în câteva conturi, în mod obișnuit în sume sub o anumită limită de raportare, iar fondurile sunt apoi consolidate într-un cont colector și transferate electronic în străinătate;

10) ordin dat băncii să transfere fondurile în străinătate și să aștepte o încasare echivalentă a unui transfer electronic din alte surse;

11) primirea transferurilor electronice și cumpărarea imediată a instrumentelor monetare realizate pentru plata unei terțe părți.

5. Criteriile identificării activităților și tranzacțiilor suspecte de spălarea banilor pentru operațiunile de credit:

1) clientul solicită credit, deși din analiza documentelor economico-financiare nu rezultă necesitatea acestuia;

2) clientul urmare a beneficiarii creditului îl transferă în adresa unei companii nerezidente, de la care ulterior primește împrumut financiar extern;

² Transferuri frecvente, substanțiale, regulat - este stabilită în baza evaluării profilului clientului, relația de afaceri, monitorizarea activității și tranzacțiilor și este stabilită de fiecare entitate raportoare independent.

3) clientul transferă suma creditului primit în adresa unei companii nerezidente ca plata în avans pentru marfă, servicii, etc, iar ulterior primește o sumă mai mică decât valoarea creditului la alt cont al său ca restituirea avansului;

4) transferul sumei creditului obținut în lei în adresa altor societăți autohtone, care ulterior le ridică în numerar, atunci când o astfel de activitate nu corespunde cu activitatea acesteia și entitatea raportoare cunoaște despre circuitul bănesc indicat;

5) pentru rambursarea creditului sunt utilizate mijloace bănești din sursele neidentificate sau necunoscute;

6) solicitarea de credite/împrumuturi însoțite de o garanție constând într-un certificat de depozit emis de către o bancă străină sau de o societate de investiții;

7) cereri de credite/împrumuturi făcute de clienți prin intermediarii de profesie (avocați, consultanți financiari, companii de intermediere);

8) rambursarea neașteptată a unui credit/împrumut, în special o sumă mare;

9) rambursarea creditelor/ împrumuturilor efectuate de terți care nu sunt asociați clientului;

10) clientul solicită un credit/ împrumut folosind drept gaj activele deținute de o altă persoană fizică sau juridică, iar originea activelor nu este cunoscută;

11) folosirea de linii de credit și alte metode de finanțare pentru efectuarea ulterioară a transferurilor externe când tranzacția nu justifică activitatea obișnuită a clientului.

6. Criteriile identificării activităților și tranzacțiilor suspecte de spălarea banilor pentru operațiunile externe:

1) transferuri externe reprezentând plata mărfurilor la import către alte firme sau persoane și nu către furnizorul mărfii;

2) clientul primește plăți externe, tranzitând sistemul financiar bancar autohton, fără a avea activitatea pe teritoriul țării, cu ulterioare transferuri în adresa altor companii nerezidente cu conturi în străinătate;

3) tranzitarea mijloacelor bănești prin instituția financiară, baza efectuării tranzacțiilor constituind hotărârile instanțelor judecătorești sau încheierile executorilor judecătorești a căror sumă integral sau în proporție considerabilă, în scurt timp se transferă către alt client din jurisdicție străină;

4) achitarea nerezidentului de către rezident a unei penalități (amendă) pentru neexecutarea contractului de livrare a mărfii (efectuării lucrărilor, acordării serviciilor) sau pentru încălcarea condițiilor contractului, dacă mărimea penalității depășește 10 la sută din suma mărfii care nu a fost livrată (lucrările neefectuate, serviciile neacordate);

5) în contract sunt prevăzute exportul de către rezident ale mărfii (lucrărilor, serviciilor, produselor activității intelectuale) sau plățile de import ale mărfii (lucrări, servicii, produse ale activității intelectuale) în folosul nerezidenților, înregistrate în jurisdicțiile cu risc sporit;

6) transferuri externe având ca justificare cumpărarea de acțiuni la firme înregistrate în jurisdicțiile cu risc sporit;

7) transferuri periodice în/din contul clientului din/către jurisdicțiile cu risc sporit.

Capitolul II

Indicii activităților și tranzacțiilor suspecte de spălarea banilor în domeniul prestatorilor de servicii de plată nebancari, societățile emitente de monedă electronică și furnizorii de servicii poștale

7. Indicii activităților și tranzacțiilor suspecte de spălarea banilor în domeniul prestatorilor de servicii de plată nebancari, societățile emitente de monedă electronică și furnizorii de servicii poștale:

- 1) transferuri de fonduri înseși clientului sau aceleiași persoane fizice în/din țări diferite, într-o perioadă scurtă de timp;
- 2) tranzacții de același tip repetate, nejustificate de activitatea clientului și care par a fi efectuate în scopuri de disimulare;
- 3) recurgerea la tranzacții repetate cu sume mici/identice de bani, care par a servi la evitarea obligațiilor de identificare și de raportare;
- 4) suplinirea cu sume exacte sau la limita admisibilă a aceluiași cont/portmoneu electronic din diferite dispozitive de comunicație electronică, digitale sau informatice, inclusiv terminale de plată în numerar (terminale cash- in) într-o perioadă scurtă de timp;
- 5) tranzacții cu detalii inexacte sau incomplete, care sugerează intenția de a ascunde informații esențiale, în special referitoare la părțile implicate în tranzacție;
- 6) tranzacții cu implicarea jurisdicțiilor cu risc sporit, tranzacții care nu sunt justificate de activitatea economică a clientului sau de alte circumstanțe;
- 7) reprezentanți ce se opun în a dezvălui numele persoanelor în numele cărora acționează, care renunță să finalizeze efectuarea tranzacției în momentul când se cere prezentarea unor documente confirmative cu privire la clienții lor sau care indică drept cumpărător final un subiect diferit de cel indicat anterior;
- 8) tranzacții realizate de către (sau în interesul) persoanelor fizice sau juridice având domiciliu în jurisdicțiile cu risc sporit;
- 9) valoarea bunului trimis, în mod evident, este exagerată sau mai mică în raport cu suma indicată, în cazul utilizării serviciului de mandat contra rambursării;
- 10) transferul de sume de la același ordonator, sume ce sunt retrase în aceeași zi în numerar;
- 11) depuneri mici în numerar în contul unui client urmate de transferuri imediat într-un cont de plăți;
- 12) suplinirea contului utilizând un card de plată emis în altă jurisdicție;
- 13) tranzacții cu implicarea jurisdicțiilor cu risc sporit, tranzacții care nu sunt justificate de activitatea economică, profilul economic al clientului sau de alte circumstanțe precum statutul social, volumul/sumele tranzacțiilor efectuate anterior;
- 14) clienții solicită consultații detaliate sau adresează întrebări insistente referitor la posibilitățile neîndeplinirii, eschivării de la respectarea unor norme/reguli de utilizare a PSP/EME.

Capitolul III

Indicii activităților și tranzacțiilor suspecte de spălarea banilor pentru furnizorii de servicii poștale

8. Indicii activităților și tranzacțiilor suspecte de spălarea banilor pentru furnizorii de servicii poștale:

- 1) clientul refuză nemotivat de a prezenta informația solicitată de entitatea raportoare;
- 2) clientul prezintă date de contact: adrese, numere de telefoane, e-mailuri altele decât ale

sale;

- 3) expedierea sau recepționarea trimiterilor poștale în jurisdicții cu risc sporit;
- 4) recepționarea mai multor trimiteri poștale supuse plății la import, fără a avea posibilitatea de a acoperi aceste cheltuieli;
- 5) recepționarea și achitarea plăților de import a trimiterilor poștale de către altă persoană decât cea indicată în declarație;
- 6) expedierea trimiterilor poștale cu conținut interzis în țara de destinație.

Capitolul IV

Criteriul Geografic

9. Un criteriu suplimentar care va contribui la identificarea activităților sau tranzacțiilor suspecte în spălarea banilor este zona geografică ce presupune preponderența unui anumit tip de activitate sau tranzacție expusă riscului la spălarea banilor și/sau finanțarea terorismului într-o anumită jurisdicție/țară.

10. Prin urmare, entitățile raportoare vor evalua activitățile sau tranzacțiile clienților prin prisma riscului geografic generate de următoarele liste de țări:

- 1) țări care sunt subiectul unor sancțiuni, embargouri sau alte măsuri similare impuse de diverse organizații internaționale;
- 2) țări în care este cunoscut că operează grupări teroriste sau că este sprijinită finanțarea terorismului;
- 3) țări cunoscute pentru un nivel crescut al infracționalității;
- 4) țărilor sau zonele off-shore;
- 5) țări cu deficiențe și necooperante în spălarea banilor și finanțarea terorismului.

11. Includerea unei jurisdicții din listele menționate în tranzacțiile clientului nu presupune că operațiunea urmează a fi calificată din oficiu ca activitate sau tranzacție suspectă.

Suspiciunea urmează a fi calificată în baza unei analize argumentate a activității sau tranzacției și a profilului de activitate a clientului.

12. Astfel, entitățile raportoare pot să consulte cel puțin următoarele link-uri în cadrul procesului de identificare a activității și tranzacțiilor suspecte:

- 1) lista FATF - <http://www.fatf-gafi.org/countries/#high-risk>;
- 2) indicii AML - elaborat de institutul Basel - <https://index.baselgovernance.org/ranking>;
- 3) lista Uniunii Europene a țărilor off-shore necooperante:
(https://ec.europa.eu/taxation_customs/tax-common-eu-list_en);
- 4) entitățile și jurisdicțiile în privința cărora OF AC a aplicat sancțiuni financiare -
<https://www.treasury.gov/resource-center/sanctions/Pages/default.aspx>;
- 5) lista Transparency International cu privire la țările care reprezintă un risc sporit datorită nivelului înalt de corupție :
(https://www.transparencv.org/news/feature/corruption_perceptions_index_2016);
- 6) alte liste care pot fi elaborate de entitățile raportoare în baza evaluărilor organizațiilor internaționale:
 - a) GRECO - (<https://www.coe.int/en/web/greco/evaluations>);
 - b) OECD:
(<http://www.oecd.org/corruption/countryreports/implementationoftheoecdanti-briberyconvention.htm>);
(<http://www.oecd.org/tax/transparency/exchange-of-information-on-request/ratings/>);
- 7) UNODC - (<https://www.unodc.org/wdr2017/index.html>);

8) rapoartele departamentului de stat SUA —
(<https://www.state.gov/i/inl/rls/nrcrpt/2016/vol2/>).

13. Luând în considerare că includerea, cât și excluderea țărilor în listele nominalizate este un proces continuu, recomandăm monitorizarea permanentă a schimbărilor operate în aceste liste în vederea actualizării listelor din programele proprii de prevenire și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

Capitolul V

Raportarea tranzacțiilor suspecte

14. Entitățile raportoare sunt obligate să informeze imediat Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor despre bunurile suspecte, activitățile sau tranzacțiile suspecte de spălare a banilor, de infracțiuni asociate acestora și de finanțare a terorismului, care sunt în curs de pregătire, de tentativă, de realizare sau sunt deja realizate.

15. Datele privind activitățile, tranzacțiile suspecte și bunurile suspecte se indică în formulare speciale, care se remit Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în cel mult 24 de ore de la identificarea actului sau circumstanțelor care generează suspiciuni.

16. Forma, structura, precum și modul de raportare, primire și confirmare a formularelor speciale sunt prevăzute de instrucțiunile și procedurile cu privire la raportarea activităților sau tranzacțiilor, care se elaborează și se aprobă de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.

GHID PRIVIND IDENTIFICAREA ȘI RAPORTAREA ACTIVITĂȚILOR SAU TRANZACȚIILOR SUSPECTE DE SPĂLARE A BANILOR

Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE

1. Domeniul de aplicare a Ghidului

Scopul prezentului Ghid constă în identificarea activităților și tranzacțiilor suspecte de finanțarea terorismului care va permite protejarea sistemului financiar bancar, nebanca și al altor participanți profesioniști de a fi utilizați de teroriști și/sau grupuri teroriste.

Astfel, acest Ghid reprezintă o sinteză a teoriei și practicii acumulate în domeniul prevenirii și combaterii finanțării terorismului atât de către Serviciu la nivel național, cât și de alte organizații la nivel internațional. Obiectivul prezentului Ghid este de a călăuzi entitățile raportoare în activitatea acestora de identificare a tranzacțiilor și activităților suspecte de finanțare a terorismului, prin oferirea unor criterii și tipologii care au menirea de a îmbunătăți procesul de analiză. Prevederile Ghidului au titlu de recomandare, iar responsabilitatea de a determina dacă o tranzacție sau activitate este cu adevărat suspectă îi revine entității raportoare.

Totodată, aplicarea criteriilor prevăzute în Ghid depinde direct de evaluarea internă a riscurilor la care se expune entitatea raportoare, astfel urmează a fi justificată aplicabilitatea sau neaplicabilitatea acestora organului competent. Entitățile raportoare trebuie să fie capabile să demonstreze că amploarea acțiunilor efectuate și consecințele față de client sunt proporționale riscului identificat. În acest sens, alocarea resurselor tehnice, financiare și umane este strict necesară creării și menținerii unui sistem intern eficient de prevenire și combatere a finanțării terorismului conform cerințelor legislației în vigoare. Suplimentar, pentru menținerea și promovarea standardelor internaționale elaborate de Grupul de Acțiune Financiară Internațională (FATF-GAFI), entitățile raportoare vor adopta proceduri de control intern. Identificarea activităților și tranzacțiilor suspecte de finanțarea terorismului este bazată pe principiul unei analize eficiente și calitative efectuată de entitatea raportoare, care urmează să excludă principiul formalismului în selectarea tranzacțiilor și activităților suspecte pasibile de raportare conform legislației privind prevenirea și combaterii finanțării terorismului.

Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și organele cu funcții de supraveghere periodic vor evalua sistemul de identificare și raportare a tranzacțiilor și activităților suspecte, sesizând entitatea raportoare despre conformarea sau neconformarea suspiciunilor identificate de entitățile raportoare.

2. Cadrul juridic și baza normativă

Cadrul juridic privind identificarea activităților și tranzacțiilor suspecte de finanțare a terorismului îl constituie Legea privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului nr. 308 din 22.12.2017, Legea cu privire la combaterea terorismului nr. 120 din 21.09.2017, Legea privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale nr. 25 din 04.03.2016, listele Serviciului de Informații și Securitate privind persoanele, grupurile și entitățile implicate în

activități teroriste, standardele Grupului de Acțiune Financiară Internațională (FATF-GAFI), Convenția internațională privind reprimarea finanțării terorismului 54/109 din 09.12.1999, Planul de acțiuni privind reducerea riscurilor în domeniul spălării banilor și finanțării terorismului pentru anii 2017-2019 aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 791 din 11.10.2017, a normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional, tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte și alte acte normative care reglementează raporturile în acest domeniu.

3. Noțiuni de bază

activitate sau tranzacție suspectă – activitate sau tranzacție cu bunuri sau bunuri ilicite, inclusiv cu mijloace financiare și fonduri, despre care entitatea raportoare cunoaște sau indică temei rezonabil de suspiciune că acțiunile de spălare a banilor, infracțiunile asociate acestora, acțiunile de finanțare a terorismului și a proliferării armelor de distrugere în masă sunt în curs de pregătire, de tentativă, de realizare ori sunt deja realizate;

finanțarea terorismului – acțiuni stabilite la art. 279 din Codul Penal și în tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte;

terorism – fenomen cu un grad înalt de pericol social, caracterizat printr-o ideologie radicală și o practică de influențare prin violență a luării unor decizii de către autorități și instituții publice sau organizații internaționale, însoțite de intimidarea populației și/sau de alte acțiuni violente ilegale;

actul terorist – provocarea unei explozii, a unui incendiu sau săvârșirea altei fapte care creează pericolul de a cauza moartea ori vătămarea integrității corporale sau a sănătății, daune esențiale proprietății sau mediului ori alte urmări grave, dacă această faptă este săvârșită în scopul de a intimida populația ori o parte din ea, de a atrage atenția societății asupra ideilor politice, religioase ori de altă natură ale făptuitorului sau de a sili statul, organizația internațională, persoana juridică sau fizică să săvârșescă sau să se abțină de la săvârșirea vreunei acțiuni, precum și amenințarea de a săvârși astfel de fapte în aceleași scopuri;

activitate teroristă (activități teroriste) – activități care includ:

1) planificarea, pregătirea, tentativa de săvârșire și săvârșirea unui act terorist sau a unei alte fapte ce constituie infracțiune cu caracter terorist;

2) constituirea unei formațiuni armate ilegale, a unei organizații criminale, a unui grup organizat în scopul săvârșirii uneia sau mai multor infracțiuni cu caracter terorist;

3) recrutarea, favorizarea, înarmarea, instruirea și utilizarea teroriștilor;

4) ralierea la organizațiile teroriste sau participarea la activitatea acestor organizații;

5) finanțarea pregătirii sau comiterii unui act terorist ori a unei alte infracțiuni cu caracter terorist, finanțarea unei organizații teroriste, a unui grup terorist sau a unui terorist, precum și acordarea de sprijin acestora pe alte căi;

6) acordarea de suport informațional sau de alt ordin în procesul planificării, pregătirii sau comiterii unui act terorist ori a unei alte fapte ce constituie infracțiune cu caracter terorist;

7) instigarea în scop terorist, justificarea publică a terorismului, propaganda ideilor terorismului, răspândirea de materiale sau informații ce îndeamnă la activități teroriste sau îndreptătesc desfășurarea unor astfel de activități;

8) oricare dintre acțiunile menționate efectuate prin intermediul sistemelor informaționale și al rețelelor de comunicații electronice;

9) orice alte fapte ce constituie infracțiuni cu caracter terorist;

activitate teroristă internațională – activități teroriste înfăptuite:

1) de un terorist, de un grup terorist sau de o organizație teroristă pe teritoriul a două sau mai multor state, aducând prejudicii intereselor acestor state și/sau unor organizații internaționale;

2) de cetățenii unui stat împotriva cetățenilor unui alt stat sau pe teritoriul unui alt stat;

3) în cazul în care atât teroristul, cât și victima terorismului sunt cetățeni ai aceluiași stat sau ai unor state diferite, dar infracțiunea a fost săvârșită în afara teritoriilor acestor state;

infracțiune cu caracter terorist – una din infracțiunile prevăzute la art. 134¹¹ din Codul penal al Republicii Moldova;

grup terorist – două sau mai multe persoane care s-au asociat în scopul de a desfășura o activitate teroristă;

organizație teroristă – organizație creată în scopul desfășurării de activități teroriste sau organizație care admite recurgerea la terorism în activitatea sa. Organizația se consideră teroristă dacă măcar una din subdiviziunile sale structurale desfășoară o activitate teroristă;

terorist – persoană implicată sub orice formă într-o activitate teroristă;

zonă de risc – stat sau regiune vulnerabilă sub aspectul securității ca urmare a conflictelor armate derulate sau a activității teroriste desfășurate în acea zonă de către organizații sau entități recunoscute drept teroriste/paramilitare de către organizațiile internaționale ori regionale la care Republica Moldova este parte. Statele sau regiunile care constituie zone de risc urmează a fi desemnate prin hotărâre a Parlamentului.

Capitolul II

DIFERENȚA DINTRE SPĂLAREA BANILOR ȘI FINANȚAREA TERORISMULUI

4. Pentru țările dezvoltate sau în curs de dezvoltare, spălarea banilor și finanțarea actelor de terorism sunt activități care compromit stabilitatea, transparenta și eficiența sistemelor financiare. Spălarea banilor și finanțarea terorismului sunt, în mod fundamental, concepte simple. Dacă spălarea banilor este procesul prin care veniturile obținute din activități ilicite sunt transformate pentru a le îndepărta de originea lor ilegală, finanțarea terorismului reprezintă sprijinul financiar, sub orice formă, al terorismului sau al celor ce îl încurajează sau se implică în el. Adesea, atât spălarea banilor, cât și finanțarea terorismului au la bază tranzacții similare, majoritatea fiind legate de ascunderea fondurilor. Spălătorii de bani trimit fondurile ilicite prin canale legale, în scopul ascunderii provenienței infracționale, în timp ce persoanele care finanțează terorismul transferă fondurile, care pot fi legale sau ilegale, folosind o cale prin care să ascundă sursa și scopul utilizării acestora – acela de susținere a terorismului. Tehnicile folosite pentru a spăla banii sunt, în mod esențial, aceleași ca și cele utilizate pentru a ascunde sursa sau scopul în finanțarea terorismului. Fondurile utilizate pentru sprijinirea terorismului pot proveni din surse legale, activități infracționale sau din ambele surse. Nu mai puțin importantă este deghizarea sursei de finanțare a terorismului, indiferent dacă sursa este legală sau ilegală. Dacă sursa poate fi ascunsă, aceasta rămâne disponibilă pentru o viitoare finanțare a activităților teroriste. În mod similar, este important pentru teroriști să ascundă utilizarea fondurilor astfel încât activitatea de finanțare să rămână nedepistată. Se știe că terorismul, adesea, este susținut prin finanțarea cu fonduri oculte „cu bani murdari” sau cu bani spălați proveniți din infracțiuni, pe lângă alte fonduri folosite pentru pregătirea și comiterea de acte criminale. Sprijinul financiar al organizațiilor teroriste provine cel mai adesea din activități legale (donații, vânzări, acte de comerț), fiind deosebit de dificilă identificarea printre fondurile legale care susțin activitatea organizațiilor teroriste a celor provenite dintr-o activitate ilegală când aceste fonduri sunt amestecate. De asemenea, organizațiile teroriste, pentru a nu se demasca, trebuie să folosească valori cu aparență legală. Numai după ce s-a realizat convertirea fondurilor provenite din infracțiuni în valori cu aparență legală acestea pot fi încredințate (proces care are loc în mod frecvent) organizațiilor teroriste, pentru ca acestea să le folosească în scopurile lor criminale. N-ar putea fi excluse însă nici actele teroriste în vederea procurării de valori care în urma spălării să fie folosite în alte acțiuni teroriste.

5. Controlul asupra provenienței și a destinației fondurilor folosite de organizațiile teroriste este dificil de realizat prin investigarea volumului transferurilor internaționale. În cazul operațiunilor care au precedat atentatele din 11 septembrie 2001, tranzacțiile individuale nu atingeau zece mii de dolari și erau efectuate prin simple viramente, de persoane cu statut de studenți care păreau a primi banii ca burse ale statului sau din fondurile părinților. De regulă, transferurile internaționale care au ca scop finanțarea terorismului nu provin din transferuri de volum mare, ci din transferuri mai discrete, repetitive, prin viramente. Aplicarea măsurilor de combatere a spălării banilor care să conducă și la combaterea finanțării terorismului este mai dificilă în cazul veniturilor legale, în operațiunile de disimulare și ascundere a legăturilor din grupările teroriste și finanțatori și a oricăror alte corelații. Efectul atacurilor teroriste și al folosirii unor noi direcții de acțiune în spălarea banilor conduce, practic, la schimbarea și actualizarea reglementărilor și a strategiilor pentru combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului, la nivel național și internațional, tocmai în scopul limitării riscurilor față de cele două fenomene infracționale.

Capitolul III

CARACTERISTICELE FINANȚĂRII TERORISMULUI

6. Totodată, pe lângă diferența obiectivului infracțional, organizațiile teroriste mai au nevoie de sprijin financiar pentru atingerea obiectivelor lor.

Un grup terorist de succes, ca orice organizație criminală, este unul capabil să construiască și să mențină o infrastructură financiară eficientă. Pentru aceasta trebuie să dezvolte surse de finanțare, un mijloc de spălare a acelor fonduri și în cele din urmă o metodă să asigure că acestea pot fi utilizate în obținerea materialelor și a altor unități logistice necesare pentru comiterea actelor teroriste.

7. Finanțarea organizațiilor teroriste.

Ca și în cazul organizațiilor criminale, venitul unei organizații teroriste poate fi obținut în urma infracțiunilor sau a altor activități ilegale.

O organizație teroristă într-o anumită regiune poate obține venit în urma răpirilor și extorcării de fonduri. În acest scenariu, răscumpărările plătite pentru a prelua ostaticii, împreună cu „o taxă revoluționară” specială cerută, furnizează resurse financiare necesare, și de asemenea, joacă un rol secundar de mijloc de intimidare a populației țintă.

În afară de răpire și extorcarea de fonduri, organizațiile teroriste se pot angaja în contrabandă pe larg, diferite tipuri de fraudă (de exemplu, prin intermediul cardurilor de credit), furturi sau jaf și/sau trafic de droguri.

Finanțarea organizațiilor teroriste, spre deosebire de cea a organizațiilor criminale, poate include, de asemenea, veniturile provenite din surse legitime sau dintr-o combinație de surse legale și ilegale.

Astfel, această finanțare din surse legale este o diferență majoră între organizațiile teroriste și organizațiile criminale tradiționale. Cât de important este rolul pe care acei bani legali îi joacă în sprijinul terorismului variază în funcție de organizația teroristă și dacă sursa de fonduri este în aceeași locație geografică cu actele de terorism pe care aceasta le organizează.

Solicitarea comunității și recursurile de colectare de fonduri sunt un mijloc foarte eficient de adunarea fondurilor pentru sprijinirea terorismului. Adesea astfel de acțiuni se efectuează în numele organizațiilor cu statut de organizație caritabilă sau asistență și pot fi direcționate spre o anumită comunitate, iar unii membri ai comunității sunt făcuți să creadă că donează bani pentru o cauză bună.

Preponderent, organizațiile de caritate cărora sunt făcute donațiile sunt de fapt legitime, în măsura în care ele se angajează în unele din acțiunile pe care pretind să le efectueze. Cea mai

mare parte a membrilor organizației, cu toate acestea, nu sunt la curent cu faptul că o parte din fondurile atrase de organizația de caritate sunt direcționate pentru cauzele teroriste.

De exemplu, susținătorii unei mișcări teroriste dintr-o țară pot desfășura activități aparent legale într-o altă țară pentru a obține surse financiare. Susținătorii mișcării ridică aceste fonduri prin infiltrarea și preluarea controlului asupra instituțiilor din cadrul comunității de imigranți din a doua țară. Unele metode de colectare de fonduri specifice ar putea include: colectarea cotizațiilor de membru și/sau a abonamentelor; vânzarea de publicații, excursii, evenimente culturale și sociale; solicitări în cadrul comunității; apelul la membrii bogați ai comunității și donațiile unei părți din câștigurile lor personale. Organizațiile teroriste au nevoie de fonduri pentru a efectua activități specifice atacurilor teroriste și pentru a se informa înainte de etapa operațională propriu zisă. Acestea includ călătoria spre și de la locația țintă, utilizarea vehiculelor și a altor mijloace de transport, achiziționarea unei game de arme cum ar fi armele ușoare sau construirea dispozitivelor explozive improvizate (DEI). Fondurile sunt, de asemenea, necesare pentru obținerea documentelor de identitate false și pentru a finanța cheltuielile de trai, cum ar fi cazarea, alimentația și tratamentul medical. Organizațiile teroriste au, de asemenea, nevoie de fonduri pentru a compensa personalul implicat în activitatea acestora, cum ar fi curierii prin care sunt trimise mesajele sau pentru a transporta numerar într-o anumită țară.

Organizațiile teroriste au nevoie de finanțare pentru a recruta cu succes membri noi și a strânge fonduri, ceea ce poate fi costisitor deoarece acest proces de recrutare presupune utilizarea unor mijloace diferite. Utilizarea internetului oferă un mecanism mai puțin costisitor pentru a facilita etapele inițiale ale recrutării, însă acțiunile ulterioare necesită costuri suplimentare. Utilizarea mijloacelor de informare în masă în scopuri de recrutare și propagandă a terorismului a devenit o prioritate în procesul de combatere a finanțării terorismului. În timp ce multe organizații teroriste au utilizat rețelele sociale pentru a solicita fonduri de la susținători, organizațiile teroriste mai complexe investesc fonduri în activități sofisticate de propagandă care includ publicarea revistelor și ziarelor și cumpărarea domeniilor pe internet, administrarea site-urilor web. Unele grupări teroriste au achiziționat chiar posturi de televiziune și radio pentru a-și promova mesajele și viziunea lor asupra lumii.

Toate organizațiile teroriste caută fonduri care să permită pregătirea profesioniștilor și simpatizanților în diferite domenii, inclusiv instruire privind utilizarea armelor, fabricarea explozivelor, comunicarea criptată sau clandestină, cât și pregătirea ideologică. În acest context, grupurile teroriste achiziționează adesea terenuri pentru a fi utilizate ca tabăre pentru antrenamente, clădiri pentru refugiu atât pentru instructori, cât și pentru stagieri, pentru a oferi facilități de instruire. Instruirea virtuală este realizată și prin internet pentru a extinde rețeaua de simpatizanți.

Multe organizații teroriste alocă fonduri pentru salariile conducătorilor și membrilor lor, precum și pentru familiile membrilor deținuți sau decedați. Furnizarea ajutorului financiar și a stimulentei pentru membrii grupului poate cimenta angajamentul lor față de scopurile și ideologia organizației. Organizațiile teroriste pot oferi, de asemenea, un sprijin financiar pe termen lung familiilor agenților decedați.

Multe grupuri teroriste utilizează resurse financiare pentru a crea sau subvenționa instituții sociale care oferă servicii de sănătate sau educaționale. Teroriștii fac acest lucru pentru a submina credibilitatea guvernelor legitime – prin furnizarea de servicii despre care ei spun că statul le neglijează – și pentru a construi un sprijin în cadrul populației locale care contribuie la eforturile de recrutare.

8. Finanțarea grupurilor mici, a celulelor teroriste, a luptătorilor teroriști străini și a teroriștilor individuali (singuratici).

În contrast cu organizațiile teroriste mari, grupurile mici, celulele teroriste și teroriștii individuali (singuratici) se confruntă cu nevoi financiare minore, deoarece costurile pentru executarea atacurilor teroriste sunt mici. Astfel, teroriștii individuali (singuratici) și celulele mici a rețelelor teroriste au cerințe de finanțare mult mai mici, dat fiind faptul că nu controlează teritorii, grupuri convenționale înarmate, nu se angajează în operațiuni de recrutare sau propagandă, nu exploatează puncte de control și nu oferă diferite servicii sociale. Acestea fiind spuse, ele trebuie să dispună doar de mijloace financiare pentru a-și asigura hrana, adăpostul, dispozitivele de comunicații, transportul și achizițiile necesare pentru executarea atacurilor teroriste. Potrivit unui raport a Organizației Norvegiene de Cercetarea în domeniul Apărării privind finanțarea celulelor teroriste mici, aproximativ 75% din cele 40 de atacuri teroriste violente din Europa (între 1994 și 2013) pe care aceasta le-a studiat, au costat mai puțin decât echivalentul a 10.000 USD. În atacurile teroriste care au implicat teroriști individuali (singuratici) și celule mici, este probabil că costurile asociate cu componenta letală a atacurilor (de exemplu: obținerea armamentului, explozivilor, finanțarea pregătirilor preoperatorii, a călătoriilor în afara țării pentru instruire etc.) reprezintă cea mai scumpă component a ceea ce poate fi în final un atac low-cost. Nevoile de finanțare ale luptătorilor teroriști străini (LTS) sunt, în general, modeste și includ transportul, cazarea în timpul călătoriei, îmbrăcămintea, articolele de camping, telefonია mobilă, produsele alimentare și alte cheltuieli generale de trai. Este posibil ca LTS să necesite anumite cerințe chiar înainte de intrarea în zona de conflict, cum ar fi achiziționarea armamentului. În anumite cazuri, LTS au fost folosiți ca surse de finanțare suplimentare atunci când aceștia s-au alăturat grupului terorist. În contextul actual, în special în ceea ce privește ISIS, LTS par a fi mai valoroși ca resurse umane decât ca surse de fonduri.

Capitolul IV METODE TRADIȚIONALE ȘI TENDINȚE NOI DE FINANȚARE A TERORISMULUI

9. Metode tradiționale de finanțare a terorismului

1) *Donații private.* Donațiile către organizațiile teroriste pot proveni dintr-o mare varietate de surse. O analiză efectuată de organele de forță din Statele Unite arată că începând cu anul 2001, 33% din cazurile de finanțare a terorismului a implicat sprijin financiar direct din partea persoanelor fizice. În acest sens donatorii privați bogați pot reprezenta o sursă importantă de venit pentru unele grupuri teroriste. De exemplu: ISIS a primit finanțare din partea donatorilor privați bogați din regiune. Rapoartele anterioare ale FATF au recunoscut, de asemenea, rolul important pe care îl joacă sponsorii în susținerea unor organizații teroriste.

2) *Abuzul și utilizarea necorespunzătoare a Organizațiilor Ne-guvernamentale (ONG-uri).* Entitățile teroriste vizează anumite Organizații Ne-guvernamentale (ONG-uri) pentru a accesa resursele și fondurile acestora și pentru a exploata rețelele lor, abuzând în mod intenționat ONG-urile. Un studiu al Grupului de Acțiune Financiară Internațională (FATF-GAFI) din 2014 arată că abuzul ONG-urilor sau riscul utilizării necorespunzătoare a acestora se manifestă în cinci moduri diferite:

- a) diversificarea donațiilor prin persoane afiliate organizațiilor teroriste;
- b) folosirea administratorilor ONG-urilor în scopurile unei organizații teroriste;
- c) abuz în utilizarea resurselor pentru a sprijini organizațiile teroriste;
- d) asistență pentru recrutare în organizații teroriste;
- e) crearea unor organizații ne-guvernamentale fantomă.

3) *Venituri din activități criminale.* Organizațiile teroriste se vor angaja într-o varietate de activități ilegale pentru a genera fonduri. De exemplu, organizațiile teroriste folosesc furtul de identitate pentru a strânge fonduri prin fraudarea cardurilor de credit. De asemenea sunt folosite și alte fraudele asociate cu sectorul de creditare și cu cel de asigurări, cât și contrabanda cu mărfuri inclusiv cu țigări pentru a colecta mijloacele bănești necesare finanțării activităților teroriste.

4) *Extorcarea.* Pentru a susține financiar obiectivele stabilite organizațiile teroriste folosesc metode de extorcare a mijloacelor bănești atât de la populația locală, cât și de la membrii diasporilor inclusiv a mediului de afaceri.

5) *Răpirea cu scopul obținerii recompenselor.* Răpirea cu scopul obținerii recompenselor reprezintă o sursă majoră de venituri pentru grupurile teroriste, inclusiv pentru ISIS. Sumele pentru răscumpărare acordate grupurilor teroriste sunt cuprinse între 600 mii și 8 milioane EURO, în funcție de factori precum dimensiunea grupului și condițiile economice locale din regiunea geografică unde se desfășoară operațiunile, fiecare recompensă poate acoperi între 5 și 50% din finanțarea anuală totală a unui grup terorist.

6) *Activitate antreprenorială legală.* O serie de anchete și urmăriri penale internaționale au constatat legături între întreprinderile comerciale care activau legal, inclusiv dealerii de autoturisme uzate și restaurante cu organizațiile teroriste, unde veniturile din cadrul întreprinderilor comerciale au fost dirijate pentru a susține activități teroriste.

7) *Finanțarea terorismului din fonduri statale.* O varietate de surse accesibile publicului larg, cât și guverne naționale au susținut că anumite grupuri teroriste au fost și continuă să fie susținute financiar de mai multe guverne naționale.

10. Tendințe noi de finanțare a terorismului.

1) *Luptătorii teroriști străini (LTS).* Problema Luptătorilor Teroriști Străini (LTS) nu este un fenomen nou, însă recenta amploare a problemei în legătură cu conflictual din Siria și Irak a devenit alarmantă. Rezoluția nr. 2178 a Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite accentuează îngrijorarea privind crearea și stabilirea unor rețele teroriste internaționale, ceea ce este relevant având în vedere gama de țări din care provin LTS. Deși, LTS nu sunt în prezent considerați ca o sursă semnificativă de finanțare pentru organizațiile teroriste, ei contribuie la amenințarea de finanțare a terorismului. Mai mult ca atât, LTS sunt considerați una dintre principalele forme de suport pentru grupurile teroriste și astfel fiind o amenințare semnificativă de finanțare a terorismului. Autofinanțarea realizată de indivizi și finanțarea prin rețelele de recrutare/facilitare sunt considerate ca fiind cele mai comune metode folosite pentru obținerea fondurilor pentru finanțarea LTS.

2) *Obținerea fondurilor prin rețelele de socializare.* Larga răspândire și anonimatul pe care îl oferă internetul, în special expansiunea rapidă a rețelelor de socializare este folosită de grupurile teroriste pentru a aduna fonduri de la simpatizanți la nivel global și astfel devenind o vulnerabilitate majoră de finanțare a terorismului. Rețelele de socializare sunt folosite pe larg folosite de organizațiile teroriste pentru răspândirea propagandei radicale și obținerea simpatizanților la nivel global. Mulți LTS din Europa și Occident folosesc activ rețelele de socializare pentru a-și documenta experiențele din zonele de conflict în timp real.

3) *Produsele și serviciile de plată.* Sistemele de plată de ultimă generație, serviciile online și monedele electronice reprezintă o vulnerabilitate care poate crește pe termen scurt pe măsură ce utilizarea globală a acestor sisteme devine mai intensivă multe dintre aceste sisteme pot fi accesate la nivel internațional și utilizate pentru a transfera rapid fonduri. Anumite servicii de plată online și monedele digitate sunt de asemenea anonime prin esență, făcându-le atractive pentru finanțarea terorismului în special atunci când sistemele de plăți se află într-o jurisdicție cu un regim de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului relativ mai slab.

4) *Exploatarea resurselor naturale.* În țările în care guvernele nu dispun de un control efectiv al teritoriilor și al resurselor sale, sectorul resurselor naturale poate fi vulnerabil la exploatarea în vederea finanțării activităților teroriste. Organizațiile teroriste ar putea folosi aceste resurse ca mijloc de obținere a fondurilor prin controlul sau exploatarea unei mari varietăți de resurse vulnerabile care include gaz, petrol, lemn, diamante, aur (și alte metale prețioase). Aceste sectoare reprezintă o sursă majoră de venituri și pot fi, de asemenea, atractive din cauza controlului slab din partea autorităților.

Capitolul V

RISCURILE NAȚIONALE DE FINANȚARE A TERORISMULUI

11. Analiza situației de securitate, evaluarea riscurilor și amenințărilor de factură extremist-teroristă din Republica Moldova, atestă evoluție negativă a stării de securitate pe palierul antiterorist. Acest fapt a fost determinat atât de conjunctura de securitate la nivel regional/global, cât și de factori perturbatori interni, favorizați într-o măsură sau alta de influențe externe. Conform datelor Institutului de Economie și Pace, indicele terorismului a scăzut în anul 2014 până la valoarea de 0,04, de la 0,35 în anul 2013, totodată fiind înregistrată o medie de 0,78 pentru perioada 2002 – 2014. Indicele terorismului indicat, calculează impactul direct și indirect al terorismului, inclusiv al efectului care reiese din numărul persoanelor decedate, răniților, distrugerea proprietăților și efectelor psihologice. Este un scor care plasează statele conform impactului terorismului calificat de la 0 la 10 (impactul maxim).

12. Poziționarea geostrategică și situația economico-socială și politică a Republicii Moldova au constituit, de asemenea, premise favorabile pentru recrudescența riscurilor și amenințărilor conexe activității teroriste.

1) Republica Moldova poate deveni zonă de tranzit, fiind intersectată de fluxurile de călători din/spre zonele de risc sau statele europene. Persoanele implicate în activități teroriste, în special, fenomenul recent al luptătorilor teroriști străini („Foreign Terrorist Fighters”) pot utiliza teritoriul Republicii Moldova ca punct de transbordare pe traseul de deplasare (din teatrele de conflict din Siria (prin Turcia) spre Federația Rusă și UE) către state, altele decât statele de naționalitate/reședință, în scopuri teroriste.

2) Fenomenul luptătorilor teroriști străini („Foreign Terrorist Fighters”). Deși Republica Moldova nu reprezintă un stat exportator de combatanți teroriști străini, au fost înregistrate totuși precedente privind cetățeni ai Republicii Moldova care au fost radicalizați și s-au implicat în activitatea organizațiilor teroriste internaționale. Pe parcursul primului semestru al anului 2016, Centrul Antiterorist al SIS al Republicii Moldova, în comun cu organele Procuraturii, a documentat și contracarat 13 cazuri de comitere a infracțiunilor de către contingentul vizat. Majoritatea din străinii documentați au fost expulzați din Republica Moldova. Totodată, la nivel regional, au fost înregistrate cazuri de implicare a cetățenilor Republicii Moldova în mercenariat în zona operațiunii antitero din Ucraina. Totodată, este de precizat că în conflictul din Ucraina au participat mai mulți tineri din Republica Moldova. Unul dintre ei, în vârstă de 21 de ani, a activat ca și comandant de campanie în detașamentul de rebeli „Сомали”, regiunea Donețk, cu pseudonimul „Академик” și deținea grad de locotenent-major. De curând, militarul respectiv a revenit din estul Ucrainei, unde a participat la conflictul militar. Acesta deținea asupra sa și un livret militar al structurilor paramilitare ale așa-numitei republici populare Donețk, uniforma militară cu semne distinctive ale detașamentului menționat, hărți topografice din regiunile de luptă, actele militare, steagul detașamentului „Сомали”. Figurantul a evocat intențiile sale de a se deplasa în regiunea așa-numitei rmn, și ulterior, în or. Odessa, unde preconiza recrutarea cetățenilor din zona transnistreană pentru a fi însoțiți în regiunea Odessa, în scopul întreprinderii unor măsuri de destabilizare a situației. Militarul a mai spus că avea indicații de a recruta cetățeni

ai Republicii Moldova, din stânga Nistrului, pentru a fi îndemnați să lupte pentru așa-numitei republică separatistă din estul Ucrainei contra remunerării de 500-600 de dolari americani lunar. Pe acest caz a fost luată decizia de transmitere părții ucrainene a persoanei suspectate de comiterea acțiunilor teroriste. Ca urmare a demersului SIS către BMA al MAI, persoanei reținute i-a fost atribuit statutul de „persoană indezirabilă”, pe un termen de 5 ani, fiind escortată și transmisă Serviciului de Securitate al Ucrainei.

3) Fluxul cetățenilor străini din zonele de risc. Pe parcursul ultimilor ani, a fost înregistrat un masiv exod de cetățeni (imigranți/refugiați) din zonele de risc, aceștia îndreptându-se, preponderent, spre continentul european. Riscurile la adresa securității naționale pe care le comportă acest fenomen, rezidă în faptul că sub paravanul calității de refugiați, pătrund și se stabilesc în statele europene, persoane implicate în activități teroriste. În acest context, în perioada 2014-2015, Republica Moldova a înregistrat, de asemenea, o creștere a fluxului de cetățeni străini din zonele de risc, aceștia fiind solicitanți de azil sau persoane cu intenții de stabilirea permanentă pe teritoriul statului nostru. Astfel, cel mai mare număr de cetățeni străini care au intrat în atenția autorităților naționale și au fost verificate prin masivele informaționale, provin din state, precum: Afganistan, Pakistan, Liban, Libia, Irak, Siria, Yemen. Având în vedere tendințele existente la momentul actual, cât și statutul Republicii Moldova de țară de tranzit, putem prognoza o eventuală creștere a fluxului de imigranți și solicitanți de azil, în anul curent și a perioadei imediat următoare.

De menționat că, la începutul anului 2015, autoritățile specializate ale R. Moldova au investigat activitatea unui grup de persoane suspectate de legături cu gruparea teroristă Statul Islamic. În urma perchezițiilor efectuate au fost depistate patru adulți și trei copii. Scopul acestor persoane era să ajungă în Siria, de partea Statului Islamic, pentru a participa la conflict. Primul cuplu este un bărbat din Daghestan și o minoră cecenă. Conform declarațiilor, fratele acestuia a decedat în Siria, tot de partea Statului Islamic. El era însoțit de o minoră de 16 ani, de origine cecenă. Persoana respectivă a venit în Republica Moldova din Norvegia, pe 24 aprilie 2015, fiind expulzată în Federația Rusă.

Referitor la cea de a doua pereche, femeia venise din Franța, aceasta având permis de ședere emis de autoritățile franceze, iar bărbatul este de origine cecenă, dar deținea asupra sa un pașaport fals al Republicii Tadjikistan. Bărbatul a declarat că a participat anterior în conflictul din Siria.

Un alt caz de anvergură, descoperit de către autoritățile moldovenești, de această dată, cu implicarea substanțelor radioactive, care pot fi utilizate pentru producerea armelor de distrugere în masă, a avut loc în anul 2014. Șapte membri ai unei grupări, implicate în contrabandă cu substanțe nucleare, au fost reținuți, după ce au fost efectuate mai multe percheziții pe teritoriul R. Moldova, iar patru persoane implicate au fost anunțate în căutare. Ca rezultat al măsurilor, întreprinse de către reprezentanții autorităților R. Moldova, în cooperare cu agenți ai Biroului Federal de Investigații al SUA, au fost confiscate 200 de grame de uraniu și un kilogram de mercur. Substanțele ar fi fost aduse cu trenul din Federația Rusă, încă la începutul anului, și au fost mutate în diferite locuri: Chișinău, Orhei și Edineț. Suspecții intenționau să le vândă la preț de 8000 EUR/1gr. și cereau 1,6 milioane de euro pentru întreaga cantitate de uraniu. Reținuții și-au recunoscut vina. Pentru acumularea probelor necesare documentării cazului de contrabandă, în grupare a fost infiltrat un polițist sub acoperire. Sub control judiciar a fost cumpărată o mostră de material radioactiv de cinci grame, contra unui avans de 15 000 de dolari. Inițial, suspecții au cerut 30 000 de euro. Pentru cercetări, substanța a fost transmisă Biroului Federal de Investigație al Statelor Unite (FBI), care a confirmat că este radioactivă. Materialul poate fi folosit pentru producerea bombelor murdare, dar traficanții nu intenționau să confecționeze astfel de bombe, ci aveau doar un interes financiar.

Capitolul VI

CARACTERISTICILE ACTIVITĂȚILOR ȘI TRANZACȚIILOR SUSPECTE DE FINANȚAREA TERORISMULUI

13. Desfășurarea activității entităților raportoare trebuie să fie bazată pe analize operative, tactice și strategice ținându-se cont de elementele individuale ale tranzacțiilor și activităților, care ar putea indica suspiciuni de utilizarea fondurilor sau bunurilor implicate în finanțarea terorismului.

14. Criteriile de suspiciune privind identificarea tranzacțiilor și activităților suspecte au ca scop să arate tipurile acțiunilor care ar putea fi subiectul unui control sporit și/sau suplimentar din partea entităților raportoare. Criteriile descrise nu sunt complete, nici nu preia locul oricărei obligații care poate fi impusă de către autoritățile competente referitoare la raportarea activităților și tranzacțiilor suspecte sau neordinare de finanțare a terorismului. În paralel cu prezentul ghid entitățile raportoare vor ține cont de prevederile Ghidului privind identificarea activităților sau tranzacțiilor suspecte în spălarea banilor.

Aceste criterii trebuie să fie luate în considerație de către entitățile raportoare, împreună cu alte informații disponibile (inclusiv orice liste de persoane suspectate de terorism, de grupuri teroriste, de persoane și entități implicate în acte de terorism emise de către Consiliul de Securitate al Națiunilor Unite și/sau de Serviciul de Informații și Securitate), sursa tranzacției în sine, părțile implicate în tranzacție, precum și orice alte elemente de ghidare care pot fi furnizate de către autoritățile competente cu atribuții de prevenire și combatere a finanțării terorismului.

Existența unuia sau mai multor criterii descrise pot garanta o formă de control sporit asupra tranzacțiilor și activităților. Cu toate acestea, existența unuia dintre aceste criterii în sine nu înseamnă neapărat că o tranzacție sau activitate este suspectă sau neordinară.

15. În activitatea lor entitățile raportoare se vor ghida de următoarele criterii:

1) Criteriile generale de identificare a tranzacțiilor și activităților suspecte:

a) delapidarea fondurilor, cu direcționarea sumelor colectate în scopuri caritabile către organizațiile și grupurile teroriste;

b) utilizarea unor companii sau societăți interpose care pun la dispoziția organizațiilor și grupurilor teroriste bunuri și mijloace bănești;

c) efectuarea unor plăți care constau în transferuri către asociații obștești și transferuri internaționale către persoane fizice, unde ordonatorul este cunoscut ca având legături cu membrii grupărilor teroriste;

d) achiziționări de bunuri și transferuri a mijloacelor bănești prin Internet cu carduri de credit aparținând unor persoane interpose, necesare pentru activitatea grupărilor teroriste;

e) utilizarea persoanelor expatriate sau a comunităților din diasporă de către grupările teroriste și susținătorii acestora pentru colectarea prin șantaj a fondurilor și transferul acestor fonduri către țări cu risc înalt de terorism;

f) frecvente transferuri bănești în conturi aflate în țări diferite, în scopul achitării unor chirii, cumpărării și vânzării de autovehicule și a unor componente electronice, ce urmează a fi folosite de grupările teroriste;

g) deschiderea și suplinirea conturilor pe teritoriul Republicii Moldova cu sume mari de bani în valută străină de către companii active în industria prelucrării pietrelor și metalelor prețioase și debitarea acestor fonduri prin transferuri în altă valută către Orientul Mijlociu;

h) transferul de fonduri prin intermediul curierilor de numerar către zone de risc;

i) creditări de fonduri în contul unei companii din partea unor asociații obștești, justificate ca servicii de consultanță, și transferul acestora către organizații caritabile din zonele de risc;

j) călătorii frecvente ale unor persoane fizice care dețin sume mari de bani și care traversează jurisdicții multiple, pentru a ascunde destinația finală a acestor sume;

k) tranzacții multiple internaționale într-o perioadă scurtă de timp, pentru a face dificilă identificarea sursei fondurilor;

l) supliniri frecvente în contul unei persoane cunoscute ca neavând venituri suficiente, dar care în schimb efectuează călătorii multiple;

m) părțile implicate în tranzacție (proprietar, beneficiar, etc.) sunt originare din țări cunoscute ca susținătoare a activităților și organizațiilor teroriste;

n) includerea persoanei sau entității în listele de sancțiuni ONU sau în reglementările Uniunii Europene privind persoanele/entitățile suspecte de finanțare a terorismului;

o) utilizarea unei identități false, pentru a ascunde legătura persoanei cu organizațiile teroriste.

2) Criterii de identificare a tranzacțiilor și activităților suspecte asociate cu utilizarea necorespunzătoare a ONG-urilor:

a) folosirea fondurilor de către ONG-uri nu este în concordanță cu scopul pentru care entitatea a fost creată;

b) conturile ONG-urilor sau a fondurilor filantropice sunt utilizate pentru a colecta și strânge fonduri către un număr mic de beneficiari străini, în special în zone cu risc sporit;

c) au loc tranzacții financiare pentru care nu pare să existe un scop economic logic sau în care nu pare să existe vreo legătură între activitatea declarată a organizației și celelalte părți implicate în tranzacție;

d) activitățile caritabile se desfășoară în zone de conflict.

3) Criterii asociate cu luptători străini și teroriști individuali (singuratici):

a) plăți către/de la un număr neobișnuit de contrapartide neafiliate, mai ales dacă acestea se află în zone de conflict, în alte țări învecinate cu zona de conflict și/sau în jurisdicții despre care se știe că au un risc ridicat de finanțare a terorismului;

b) intensificarea plăților prin transfer trimise unei persoane urmată de vânzarea/lichidarea bunurilor personale;

c) retragerea excesivă de numerar, golirea progresivă a contului bancar;

d) numere noi de telefon pot apărea în profilul clientului, pe măsură ce LTS actual se pregătește să călătorească (de exemplu, clientul sună de la diferite telefoane mobile);

e) solicitarea unei creșteri a limitei de retragere a numerarului din bancomat sau a convertirii cardului de debit existent într-o cartelă de credit valabilă la nivel internațional, ceea ce nu este în concordanță cu istoricul tranzacțiilor clientului;

f) clientul solicită accesul la bancomatele din zonele de conflict sau în alte țări învecinate cu zona de conflict;

g) clientul obține credite de consum care ulterior sunt folosite pentru a cumpăra bunuri scumpe/de lux (de exemplu, mașini scumpe) care sunt imediat vândute pentru a obține bani (tranzacția de vânzare poate fi tranzitată prin contul bancar, iar apoi transformată în numerar);

h) nerambursarea creditelor de consum, a soldurilor cardurilor de credit, a liniilor de credite etc. De exemplu, activitatea de rambursare se oprește brusc, iar clientul nu poate fi găsit;

i) conturile sunt utilizate doar ca conturi de depozit (cu fonduri primite de la persoane terțe neafiliate, care ar putea fi, de exemplu, sponsori identificați prin intermediul rețelelor sociale și al altor strategii de crowdfunding);

j) perioadele de inactivitate a tranzacțiilor, care ar putea fi rezultatul unei pregătiri teroriste sau a unui angajament în luptă; sau retragerile semnificative de numerar la bancomate înainte ca contul și instrumental de plată să devină inactiv;

k) clientul accesează conturi și/sau folosește carduri de debit sau de credit în jurisdicții cu risc sporit (inclusiv orașe sau zone de interes), în special țări (și zone învecinate) aflate în situații de instabilitate conflictuală și/sau politică sau cunoscute că sprijină activitățile și organizațiile teroriste;

l) client identificat de către mass-media sau de către autoritățile de aplicare a legii că a călătorit, a încercat/a intenționat să călătorească către jurisdicțiile cu risc sporit (inclusiv orașe sau zone de interes), în special țări (zone învecinate) aflate în situații de instabilitate conflictuală și/sau politică sau cunoscute că sprijină activitățile și organizațiile teroriste;

m) clientul a efectuat achiziții legate de călătorii în jurisdicții cu un grad sporit de risc (inclusiv orașe sau zone de interes), în special țări (zone învecinate) aflate în situații de instabilitate conflictuală și/sau politică sau cunoscute că sprijină activitățile și organizațiile teroriste;

n) plățile identificate la punctele de tranzit (de exemplu, bancomatele sau plățile prin carduri de credit la stațiile PECO, aeroporturi, taxe de drum, hoteluri, căi ferate, spălătorii de mașini, servicii de închiriere a mașinilor) arată că clientul are un traseu anormal de călătorie (care nu are nici o legătură cu profilul economic al clientului);

o) achiziționarea și alimentarea bruscă a cartelelor preplătite care nu se potrivesc cu istoricul tranzacțiilor clientului;

p) logarea cu IP-uri din zonele de conflict sau la granițe cu țările vecine.

4) Transferuri de fonduri:

a) un număr mare de intrări sau ieșiri de fonduri au loc prin intermediul unui cont, unde nu pare să existe o activitate logică sau un scop economic vădit pentru transferuri, în special atunci când această activitate implică zone cu risc sporit;

b) transferurile de fonduri sunt ordonate în sume mici, într-un mod evident de a evita aplicarea cerințelor de identificare sau raportare;

c) transferurile de fonduri nu includ informații despre inițiator sau despre persoana în numele căreia se efectuează tranzacția, atunci când ar fi necesară includerea acestor informații;

d) transferuri bancare spre zonele de conflict.

5) Alte criterii:

a) convertirea bruscă a activelor financiare într-o valută virtuală ori folosirea unui intermediar valutar virtual, care permite obținerea anonimatului;

b) ocupația declarată a clientului nu este proporțională cu tipul sau nivelul de activitate;

c) persoanele implicate în tranzacții valutare împart o adresă sau un număr de telefon comun, mai ales atunci când adresa este de asemenea o locație comercială sau care nu pare să corespundă cu ocupația declarată (de exemplu, elev, șomer sau întreprinzător individual);

d) conturi multiple sunt utilizate pentru colectarea și adunarea fondurilor către un număr mic de beneficiari străini, atât persoane fizice, cât și juridice;

e) clientul efectuează achiziții neobișnuite (cum ar fi echipamente de camping în aer liber, arme, nitrat de amoniu, peroxid de hidrogen, acetonă, propan etc.);

f) clientul oferă mai multe variante de nume, adrese, numere de telefon sau alți indicatori de identificare;

g) un client obține un instrument de credit sau se angajează în tranzacții financiare comerciale care implică transferul fondurilor spre sau din zone cu risc sporit, atunci când nu există motive logice de a stabili relații de afaceri și de a colabora cu aceste zone.